

Kultuurikomisjoni tegevuse ülevaade
Riigikogu XIV koosseisu V istungjärg (11.01.2021 - 20.06.2021)

Kultuurikomisjoni koosseis

Esimees:	Aadu Must	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
Aseesimees:	Heidy Purga	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
Liikmed:	Helle-Moonika Helme	(Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
	Jaak Valge	(Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)
	Katri Raik	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, kuni 29.12.2020)
	Eduard Odinets	(Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, alates 11.01.2021)
	Marko Šorin	(Eesti Keskerakonna fraktsioon)
	Kristina Šmigun-Vähi	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Signe Kivi	(Eesti Reformierakonna fraktsioon)
	Margit Sutrop	(Eesti Reformierakonna fraktsioon, alates 27.01.2021)
	Viktoria Ladõnskaja-Kubits	(Isamaa fraktsioon)
	Üllar Saaremäe	(Isamaa fraktsioon, alates 18.03.2021)

Istungite arv

V istungjärgul pidas kultuurikomisjon kokku 45 istungit.

Eelnõude arv

V istungjärgul määrati kultuurikomisjoni menetlusse 7 seaduse eelnõu ja 2 otsuse eelnõu. Pärast V istungjärgu lõppu jääb komisjoni menetlusse 9 seaduse eelnõu.

V istungjärgul kultuurikomisjoni menetluses olnud eelnõudest võeti vastu 1 otsus ja 2 seadust.

- **Riigikogu otsus „Riigikogu liikmest Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikme nimetamine“**

Otsusega nimetatakse nõukogu liikmeks Riigikogu liige Priit Sibul seoses nõukogu liikme Viktoria Ladõnskaja-Kubitsa volituste ennetähtaegse lõppemisega.

Esitaja: kultuurikomisjon

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: algatatud 19.04.2021, menetlusse võetud 20.04.2021; lõpphääletus 04.05.2021, otsus jõustus 2021. aasta 05. mail.

- **Loovisikute ja loomeliitude seaduse ning sotsiaalmaksuseaduse muutmise seadus**
Seadusega võimaldatakse maksta suuremale hulgale loovisikutele loometoetusi ning seoses koroonakriisiga leevendatakse ajutiselt ka toetuse taotlemise tingimusi. Seadust muudetakse, et seaduses ette nähtud reservi saaks täiendavalt paigutada lisaraha.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Heidy Purga

Menetlus: algatatud 22.03.2021, menetlusse võetud 23.03.2021; esimene lugemine 07.04.2021; teine lugemine 12.04.2021; lõpphääletus 14.04.2021

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seadus**

Seadusega tehakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses muudatused tulenevalt 2020/2021 õppeaasta õppekorralduslikest erisustest, mis omakorda tulenevad COVID-19 haigust põhjustava SARS-CoV-2 koroonaviirusest tingitud epidemioloogilisest olukorrast. Seadusega nähakse ette erisused tavapäraest lõpetamise tingimustest gümnaasiumi eksamite osas, antakse võimalus muuta eksamite läbiviimise aegu ning vajadusel kehtestada täiendavaid lisaeksamite aegu. Samuti sätestatakse erisused põhikooli ja gümnaasiumi õpilaste hindamise korralduses 2020/2021. õppeaastaks ning luuakse kogu põhikooli ja gümnaasiumi ulatuses võimalus kasutada hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid numbriliste hinnete asemel.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Viktoria Ladõnskaja-Kubits

Menetlus: algatatud 15.03.2021, menetlusse võetud 16.03.2021; esimene lugemine 24.03.2021; teine lugemine 12.04.2021; lõpphääletus 14.04.2021

Menetlusse jääb 8 seaduse eelnõu ja 1 otsuse eelnõu

- **Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse täiendamise seaduse eelnõu (33 SE)**

Eelnõuga soovitakse tagada riigipoolne teadus- ja arendustegevuse stabiilne finantseerimine tasemel 1 protsent SKPst, toetades seekaudu laiapõhjalist ühiskonna arengut ning soodustades ettevõtluse suuremat lisandväärtust.

Algataja: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Jaak Valge

Menetlus: algatatud 03.06.2019; menetlusse võetud 04.06.2019; I lugemine 07.10.2019; muudatusettepanekute tähtaeg 21.10.2019.

- **Kodakondsuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (57 SE)**

Eelnõuga lisatakse kodakondsuse seadusesse säte, mille heakskiitmisel saab lugeda Eesti kodakondsuse saamise eelduseks oleva eesti keele oskuse nõude täidetuks, kui isik on omandanud eesti keeles põhi-, kesk- või kõrghariduse või sooritanud põhikoolis või gümnaasiumis nõutava tulemusega eesti keele kui teise keele riikliku eksami. Samuti nähakse seaduses ettevõimalus lugeda Eesti kodakondsuse saamise eelduseks olev Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise nõue täidetuks, kui isik on edukalt sooritanud põhikoolis riikliku testi, millega hinnatakse Eesti Vabariigi põhiseaduse, riigikorra ja ühiskonna toimimise põhialuste ning kodaniku õiguste ja kohustuste tundmist. Muudatuste eesmärk on reguleerida seaduses üldised tingimused kodakondsuse taotlemiseks tehtavate testide ja põhikooli lõpus sooritatavate testide ühitamiseks. Veel on ettepanek muuta põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tervikuna põhikooli lõpetamise, eksami- ja eksamitulemuste vaidlustamise ning õpitulemuste välishindamisega seonduvad sätted ning

kehtestada need uues sõnastuses. See tähendab, et eelnõu jõustumise korral ei ole enam põhikooli lõpueksamite sooritamine põhikooli lõpetamise tingimuseks. Koolidele antakse õigus ise otsustada selle üle, kas õpilane on põhiharidust omandanud, ning kehtestada kooli lõpetamise tingimuseks omapoolne nõue – kooli spetsiifikale vastav koolieksam, loov- või uurimustöö. Kõigile põhikooli lõpuklassi õpilastele viiakse eelnõu kohaselt läbi eesti keele ja eesti keele kui teise keele eksam, mille sooritamine ei ole seotud põhikooli lõpetamisega, kuid mille eesmärk on mõõta põhihariduse omandanud inimese eesti keele oskuse taset. Lisaks tehakse muudatusi õpitulemuste välishindamises. Muudatuste eesmärk on tagada õpilastele, lapsevanemale, koolile, kooli pidajale ja riigile võimalikult objektiivne ja võrreldav tagasiside riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste kohta. Uue välishindamise instrumendina nähakse seaduses õpilaste, lapsevanemate ja koolitöötajate riiklikud küsitlused, mille tulemused aitavad luua vajalikku konteksti õpilaste eksami või riikliku testide tulemuste tõlgendamiseks ja selgitamiseks.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: algatatud 09.09.2019; menetlusse võetud 10.09.2019. I lugemine 25.09.2019, muudatusettepanekute tähtaeg 09.10.2019.

- **Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse täiendamise seaduse eelnõu (198 SE)**

Eelnõu näeb ette tagada riigipoolne teadus- ja arendustegevuse stabiilne finantseerimine tasemel üks protsent SKPst. Seletuskirjas märgitakse, et eelnõu seadusena vastuvõtmisel suureneb kindlus teaduse rahastamisel ning kolme aastaga jõutakse Eesti 2020 tegevuskavas ning Ühiskondlikus kokkuleppes Eesti teaduse ja innovatsiooni arengu kindlustamiseks sätestatud finantseerimise tasemeni.

Algataja: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Komisjoni esindaja: Jaak Valge

Menetlus: algatatud 20.05.2020, menetlusse võetud 21.05.2020. I lugemine 24.09.2020, muudatusettepanekute tähtaeg 8.10.2020.

- **Meediateenuste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (327 SE)**

Seaduse muutmine võimaldab Eesti õigusruumi üle võtta Euroopa Liidu audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv ning seda kohaldada.

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Jaak Valge

Menetlus: algatatud 08.02.2021, menetlusse võetud 09.02.2021; I lugemine 07.04.2021; muudatusettepanekute tähtaeg 21.04.2021

- **Autoriõiguse seaduse muutmise seadus (autoriõiguse direktiivide ülevõtmine) (368 SE)**

Eelnõuga võetakse üle kaks Euroopa Liidu 2019. aasta suvel jõustunud autoriõiguse direktiivi, mis olid osaks Euroopa Komisjoni poolt 2016. aasta septembris avaldatud nn autoriõiguse reformipaketist (ülevõtmistähtaeg 7. juuni 2021).

Algataja: Vabariigi Valitsus

Komisjoni esindaja: Üllar Saaremäe

Menetlus: algatatud 05.04.2021; menetlusse võetud 06.04.2021; I lugemine 05.05.2021, muudatusettepanekute tähtaeg 19.05.2021

- **Riigikogu otsus „Riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerea kinnitamine“ (387 OE)**

Kultuurikomisjon teeb ettepaneku kinnitada riiklikult tähtsate kultuuriehitiste rajamise ja renoveerimise pingerida järgmiselt: Tartu Südalinna kultuurikeskus, Narva Kreenholmi kultuurikvartal „Manufaktuur“, Arvo Pärdi nimeline muusikamaja Rakveres, Rahvusooperi praeguse hoone juurdeehitus.

Esitaja: kultuurikomisjon

Komisjoni esindaja: Aadu Must

Menetlus: algatatud 11.05.2021; menetlusse võetud 11.05.2021; I lugemine 19.05.2021, muudatusettepanekute tähtaeg 02.06.2021.

- **Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seadus (393 SE)**

Eelnõu muudab nõukogusse ERRi tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjate nimetamise regulatsiooni. Muudatuse eesmärgiks on tagada ERR tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjatest nõukogu liikmete nimetamise suurem sõltumatus poliitilisest protseduurist. Eelnõu kohaselt jääb Riigikogu liikmetest nõukogu liikmete nimetamise korraldus muutmata – Riigikogu nimetab ühe esindaja igast Riigikogu fraktsioonist.

Algataja: Viktoria Ladõnskaja-Kubits

Menetlus: algatatud 12.05.2021; menetlusse võetud 13.05.2021

- **Noorsootöö seaduse muutmise seadus (411 SE)**

Eelnõu näeb ette toetada noorte osalust huvihariduses ja huvitegevuses ning vältida olukorda, kus riigipoolset täiendavat toetust võiks hüppeliselt vähendada. Selleks nähakse ette, et riigieelarvest eraldatud huvihariduse ja huvitegevuse toetus valdadele või linnadele ei tohi olla väiksem võrreldes eelmisel eelarveaastal eraldatud toetuse suurusest. Samuti soovitakse eelnõuga vältida olukorda, kus riigieelarvest vahendeid täiendavaks toetuse maksmiseks ette ei nähta.

Algataja: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon

Menetlus: algatatud 08.06.2021; menetlusse võetud 08.06.2021

- **Koolieelse lasteasutuse seaduse muutmise seadus (415 SE)**

Eelnõu eesmärgiks on tagada igale lapsele tasuta lasteaiakoht. Eelnõuga kaotatakse lapsevanemate jaoks kohustus tasuda lasteaia kohatasu.

Algataja: Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon, Raimond Kaljulaid

Menetlus: algatatud 17.06.2021; menetlusse võetud 18.06.2021

Tagasi võetud algataja poolt 25.01.2021

- **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (155 SE)**

Eelnõuga lõpetatakse põhikooli esimeses ja teises astmes kirjeldava sõnalise hinnangu teisendamine numbriliseks, et lõpetada ära kirjeldavat sõnalist hindamist kasutavate õpetajate töö dubleerimine. See omakorda vähendab nende õpetajate töökoormust. Kui õpilase koolivahetuse käigus õpilast vastu võttev kool siiski soovib kujundavate hinnangute teisendamist viiepallisüsteemi hinneteks, saavad koolid seda teha omavahelise kokkuleppe põhjal. Kehtiva põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt tuleb õpilase koolist lahkumise korral või hiljemalt teise kooliastme lõpul kirjeldavad sõnalised hinnangud teisendada viiepallisüsteemi hindedkaalasse.

Algataja: Liina Kersna

Komisjoni esindaja: Viktoria Ladõnskaja-Kubits

Menetlus: algatatud ja menetlusse võetud 27.02.2020; I lugemine 06.05.2020;

muudatusettepanekute tähtaeg 20.05.2020.

Arutelud täiskogus

1. Kultuuriministri ülevaade „Spordipoliitika põhialused aastani 2030“ täitmisest (08.04.2021)

2. Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 arutelu (19.05.2021)

Komisjonipoolne ettekandja: Marko Šorin

3. Noortevaldkonna arengukava 2021–2035 arutelu (19.05.2021)

Komisjonipoolne ettekandja: Kristina Šmigun-Vähi

4. Eesti keele arengukava 2021–2035 arutelu (02.06.2021)

Komisjonipoolne ettekandja: Signe Kivi

5. Peaministri ülevaade teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas (10.03.2021)

Ettekandja peaminister Kaja Kallas

6. Ettekanne „Kultuuripoliitika põhialuste aastani 2020“ täitmisest (02.06.2021)

Ettekandja kultuuriminister Anneli Ott

Parlamentaarsed kuulamised

1. Ülevaade õppetegevuse jätkamisest koolides (11.01.2021)

Kutsutud: haridus- ja teadusminister Jaak Aab

2. Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 ning selle seos riigi pikaajalise strateegiaga „Eesti 2035“ (262 OE) (11.01.2021)

Kutsutud: haridus- ja teadusminister Jaak Aab, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanterid Robert Lippin ja Kristi Vinter-Nemvalts, analüüsiosakonna juhataja Tatjana

Kiilo, haridusstrateegia juht Kersti Kõiv, välishindamise osakonna juhataja Kristin Hollo ning ekspertidena prof Eametsa ja prof Pedaste; ministri nõunikud Kristi Rüütel, Gerttu Blank ja Ketly Tattar.

3. Eesti keele arengukava 2021-2035 ning selle seos riigi pikaajalise strateegiaga „Eesti 2035“ (262 OE) (12.01.2021)

Kutsutud: haridus- ja teadusminister Jaak Aab, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler Kristi Vinter-Nemvalts, keeleosakonna juhataja Andero Adamson ning ekspertidena Eesti keelenõukogu esimees prof Klaas-Lang; ministri nõunikud Kristi Rüütel, Gerttu Blank ja Ketly Tattar.

4. Noortevaldkonna arengukava 2021-2035 ning selle seos riigi pikaajalise strateegiaga „Eesti 2035“ (262 OE) (12.01.2021)

Kutsutud: haridus- ja teadusminister Jaak Aab, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler Kristi Vinter-Nemvalts, noorteosakonna nõunik Gerttu Aavik, Eesti Noorteühenduste Liidu esimees Roger Tibar ning noorteosakonna peaekspert Karl Andreas Sprenk; ministri nõunikud Kristi Rüütel, Gerttu Blank ja Ketly Tattar.

5. Ülevaade Riigikontrolli 25.11.2020 aruandest hariduse tugiteenuste kättesaadavuse kohta (18.01.2021)

Kutsutud: Riigikontrolli auditijuht Mart Vain, audiitor Keiu Talve ja peakontrolör Ines Metsalu-Nurminen

6. Ülevaade kultuuri- ja spordivaldkonna seisust ja toetusmeetmetest koroonaleviku tõkestamise meetmete rakendamise olukorras (19.01.2021)

Kutsutud: kultuuriminister Tõnis Lukas

7. Põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamisest 2020/2021 õppeaastal (08.02.2021)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Liina Kersna, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler Robert Lippin ning välishindamisosakonna juhataja Kristin Hollo

8. Ülevaade Haridus- ja Teadusministeeriumi kavandatavatest ettepanekutest riigi eelarvestrateegiasse (01.03.2021)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Liina Kersna, Haridus- ja Teadusministeeriumi asekanstler asekanstler Pärt-Eo Rannap, rahandusosakonna juhataja Marika Tuusis ja ministri nõunik Ann Leppiman

9. Ülevaade Haridus- ja Teadusministeeriumi tööplaanidest (01.03.2021)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Liina Kersna, välishindamisosakonna juhataja Kristin Hollo, õigusnõunik Indrek Kilk ja ministri nõunik Ann Leppiman

10. Kollektiivne pöördumine kõrghariduse ja teadus-arendustegevuse rahastuse korrastamiseks – haridus- ja teadusministri seisukoht (01.03.2021)

Kutsutud: Haridus- ja teadusminister Liina Kersna, asekanstler Indrek Reimand, ja ministri nõunik Ann Leppiman

11. Peaministri ülevaade teadus- ja arendustegevusest (09.03.2021)

Kutsutud: peaminister Kaja Kallas, Riigikantselei strateegiadirektor Henry Kattago, strateegiabüroo nõunik Anne Jürgenson

12. Ülevaade Kultuuriministeeriumi kavandatavatest ettepanekutest riigi eelarvestrateegiasse (22.03.2021)

Kutsutud: kultuuriminister Anneli Ott, Kultuuriministeeriumi kunstide asekanstler Taaniel Raudsepp, kanstler Tarvi Sits, kultuurilise mitmekesisuse asekanstler Piret Hartman, spordi asekanstler Tarvi Pürn ja finantsosakonna juhataja Merju Künnapuu; osaleb ministri nõunik Marta-Magdaleen Kuningas

13. Ülevaade Kultuuriministeeriumi tööplaanidest (22.03.2021)

Kutsutud: kultuuriminister Anneli Ott, Kultuuriministeeriumi kanstler Tarvi Sits, kultuurilise mitmekesisuse asekanstler Piret Hartman, spordi asekanstler Tarvi Pürn ja kommunikatsiooniosakonna juhataja Meelis Kompus; osaleb ministri nõunik Marta-Magdaleen Kuningas

14. Kohtumine Rektorite Nõukoguga kõrghariduse rahastamise teemal (04.05.2021)

Kutsutud: rektorid Mart Kalm, Toomas Asser, Tiit Land, Mait Klaassen, Ivori Ilja, Priit Reiska ning Rektorite Nõukogu tegevsekretär Hanna Kanep

15. Kultuuriministri ülevaade „Spordipoliitika põhialused aastani 2030“ täitmisest (05.04.2021)

Kutsutud: Kultuuriminister Anneli Ott, spordi asekanstler Tarvi Pürn, spordiosakonna nõunik Margus Klaan ning ministri nõunikud Marta-Magdaleen Kuningas ja Mathi Kivi

16. Eesti Rahvusringhäälingu tegevuse ülevaade (11.05.2021)

Kutsutud: nõukogu esimees Rein Veidemann ja juhatusesimees Erik Roose.

17. Kohtumine Eesti Meediaettevõtete Liidu esindajatega (17.05.2021)

Kutsutud: Eesti Meediaettevõtete Liidu juhataja Merle Viirmaa-Treifeldt, Äripäeva peadirektor Igor Rõtov, Ekspress Grupi tegevjuht Mari-Liis Rüütsalu ning Postimees Grupi juhatusesimees Andrus Raudsalu

18. Kultuuriministri ülevaade "Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020" täitmisest (31.05.2021)

Kutsutud: kultuuriminister Anneli Ott ja Kultuuriministeeriumi kunstide asekanstler Taaniel Raudsepp

19. Kollektiivse pöördumise „Riigieksamid vabatahtlikuks!“ arutelu (14.06.2021)

Kutsutud: pöördujate esindaja Reili Männik ning Haridus- ja Teadusministeeriumi välisindamisosakonna juhataja Kristin Hollo

20. Kollektiivse pöördumise „Sooritada riigieksamid 2021. aastal ainult õpilaste tahtel ja valiku põhjal“ (14.06.2021)

Kutsutud: esindajad Andrei Šinkarenko ja Jevgeni Volkov ning Haridus- ja Teadusministeeriumi välisindamisosakonna juhataja Kristin Hollo

Arvamuste andmine

1. Arvamuse andmine rahanduskomisjonile riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (262 OE) kohta (19.01.2021, 08.02.2021)

2. Arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile Eesti seisukohtade osas: nõukogu määrus, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühisettevõtte; nõukogu määrus, millega luuakse ühisettevõtte programmi „Euroopa horisont“ raames; Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus liidu osalemise kohta mitme liikmesriigi ühiselt algatatud Euroopa metroloogiapartnerluses (03.06.2021)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Heidi Paju ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi nõunik Mikk Vahtrus